

Prije deset godina anonimni kriptograf izložio je načela autonomne 'online' valute, koja bi postojala izvan dosega vlada i središnjih banaka. Danas nestabilnost bitcoina puni naslovnice, ali tehnologija koja se nalazi iza njega obećava dublju promjenu.

Digitalna valuta bitcoin jedan je od najvećih financijskih fenomena našeg doba. I dok je njezina povremena rekordna tržišna vrijednost potpirivala snove o brzom bogaćenju, ovogodišnji je pad potaknuo strahove da bi se mogao rasprsnuti kao balon od sapunice.

Bitcoin je prije 10 godina pokrenuo anonimni kriptograf koji je pod imenom "Satoshi Nakamoto" objavio načela autonomnog digitalnog novca. Njegove ideje su bile revolucionarne: Nema kontrole središnjih banaka, nema nacionalnih granica. Umjesto toga će mehanizam pod nazivom blockchain osigurati povjerenje i sigurnost u sustav.

Ugrubo rečeno, blockchain je javno dostupna kartoteka transakcija koje se snimaju jedna za drugom.

Ako netko pokuša narušiti ovaj lanac, to će odmah biti vidljivo jer je dostupno više zapisa. Tako ovaj sistem ne dopušta korištenje virtualnog novca više od jednom, na primjer.

Bitcoini se generiraju, odnosno 'rudare', pomoću kompleksnih računalnih matematičkih procesa.

Količina bitcoina je ograničena i što se 'rudari' više približe limitu to će postupak biti zahtjevniji.

Satoshijev proglas objavljen je putem mailing liste u studenome 2008. Dva mjeseca kasnije, stvoren je softver.

Ulaganja su krenula s kolapsom investicijske banke Lehman Brothers koje je upala u krizu. Bitcoin se niotkuda pojavio kao alternativa.

Vjeruje se da Satoshi Nakamoto posjeduje milijun bitcoina što je oko 6.3 milijardi dolara - bogatstvo koje je ostalo netaknuto. Misterija njegovog ili njezinog identiteta velika je zagonetka koju mnogi pokušavaju riješiti.

Satoshi je samo virtualno komunicirao sa svojim kolegama iz svijeta bitcoina prije nego što se potpuno povukao u izolaciju.

Bilo je potrebno neko vrijeme da bitcoin dobije zamah. U početku je samo bio igralište za računalne stručnjake.

U priči koja je ušla u legendu, neki je programer navodno s 10.000 bitcoina platio dostavu dvije pizze 2010. godine. Na vrhuncu euforije bitcoinom prošle godine, ta bi dostava koštala 190 milijuna dolara, a čak i danas, nakon znatnog pada vrijednosti kriptovalute, toga bi nesretnika dvije pizze stajale 63 milijuna dolara.

Jedni od prvih koji su profitirali od ove kriptovalute su bili 'online' kriminalci. Na crnim internetskim tržištima kao što je Silk Road, bitcoin se mogao koristiti za kupovinu droge i oružja.

U ranim danima bitcoin su karakterizirale brze fluktuacije vrijednosti, što je privuklo brojne špekulante. Na samom se početku vrijednost bitcoina kretala od nekoliko eura do nekoliko desetaka i natrag

Pažnja javnosti i limitiran broj bitcoina, koji dostiže brojku od oko 21 milijuna jedinica, doveo je do prave zlatne groznice u posljednjih nekoliko godina. Vrijednost valute skočila je još više.

Zbog točno određenog broja jedinica bitcoina koji je odredio Satoshi, sve kompleksniji i energijski zahtjevniji proces rudarenja zahtijeva korištenje farmi servera. Na Islandu, koji ima jeftinu geotermalnu energiju, razvila se cijela industrija rudarenja.

Bitcoin je izgubio dvije trećine svoje vrijednosti ove godine, no osjećaj zlatne groznice još nije popustio. Moglo bi proći još 20 godina prije nego li se proizvedu sve moguće jedinice bitcoina.

Međutim, tehnologija koja stoji iza bitcoina, blockchain, privukla je najveći interes banaka i drugih institucija, od glazbene do automobilske. A to je zato što pridonosi sigurnosti internetskih transakcija.

Kritičari blockchaina kažu kako je lančani sustav spor i nezgrapan, no zagovornici tehnologije tvrde kako se problemi mogu riješiti te je njihova potencijalna sigurnosna dobrobit ogromna.

"Tehnologija je još u ranim godinama razvoja, treba sazrijeti kako bi se mogla razviti za korištenje u druge svrhe", rekao je profesor Christoph Meinel, stručnjak za internetsku tehnologiju i sisteme sa sveučilišta u Potsdamu.

Financijska industrija dijeli sličan pogled na ovu tehnologiju: "Blockchain ima potencijal promijeniti način na koji kupujemo i prodajemo, surađujemo s vladom i potvrđujemo autentičnost svega od vlasništva do podrijetla organskog povrća", napisali su iz investicijske banke Goldman Sachs.

Blockchain nudi jednostavan i siguran način verifikacije gotovo svake vrste transakcije, čime ujedno uklanja potrebu za posrednikom ili centraliziranim točkama potvrde.

Riječ je o tehnologiji koja bi mogla poremetiti velik broj industrija, dovodeći u pitanje dugogodišnje poslovne modele, od osiguranja do nekretnina.

(Hina)

Deset godina bitcoina, financijskog fenomena našeg doba

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Četvrtak, 01 Studeni 2018 07:34

Objavljeno: Četvrtak, 01 Studeni 2018 07:34

